

vorní kouzelník krále Václava IV. se jmenoval Žito. Často bavil krále i jeho hosty nevídanými kouzelnickými kousky. Jednou byl povolán ke králi a šel k němu v chudobném záplatovaném oděvu. „Takhle ke králi nemůžeš,“ zastavili ho královi sloužící, ale když Žito předstoupil před krále, měl náhle na sobě hedvábný pestrobarevný oblek a módní střevíce se zahnutými špičkami. Od krále pak odcházel v dlouhém poutnickém plášti. Jednou chtěl král vyjet do města v kočáře se čtyřmi bělouši. Náhle se vedle královského kočáru objevil Žito se zvláštním spřežením – jeho dvoukolový vozík táhlo trojspřeží černých kohoutů – první dva malí, druhí větší, třetí největší. „Máš větší spřežení než já,“ řekl král, „pojedeš za mnou.“ Tak jel Žito za královým kočárem, a pak vyjížděl do pražských ulic ještě mnohokrát a všude budil údiv a pozdvižení.

Žito neměl rád lidi, kteří se chlubili nebo povyšovali nad ostatní – hned je přimrazil k zemi nebo jim provedl jinou nepříjemnou taškařici. „Jsem lepší než ty,“ vychloubal se jednou ješitný králův šašek, „mám v zásobě více triků, kterými dokážu panstvo pobavit.“ Žito na to neodpověděl. Jednou u slavnostního oběda proměnil šaškovy ruce nejprve v koňská kopyta a pak ve volské paznehty, takže šašek nedokázal uchopit žádné jídlo. Všichni se smáli a král se musel přimluvit, aby Žito šaška odčaroval.

Jednou Žito potrestal lakomého pekaře Míchala, který šidil zákazníky a okrádal i své pomocníky. Žito si udělal třicet slaměných otýpek a kouzlem

je proměnil ve stádo prasat. Pak je vyhnal na louku, kde se pásala i prasata Míchalova. „Podívej se, pekaři, na moje prasátka,“ volal Žito, „jsou na prodej a lacino.“ „Koupil bych, ale musíš slevit,“ žádal chamtivý pekař. „I co, ať je tedy po tvém,“ řekl

kouzelník, „ale nesmíš jim nikdy dovolit, aby se brodila ve vodě.“ Míchal se v duchu radoval, jaký udělal dobrý obchod, a varování nebral vážně. Hned druhý den vepříky vyhnal k potoku. Jakmile prasátka vstoupila do vody, proměnila se a po vodě plavalo třicet slaměných otýpek. „Chyťte moje prasátka,“ volal pekař na lidi kolem, ale všichni si mysleli, že se pomátli, a vysmáli se mu.

Jednou krále Václava navštívil bavorský vévoda. V jeho doprovodu byli také tři kouzelníci. Měli své umění předvést na jevišti, které jim postavili na hradním nádvoří. „Doufám,“ řekl král Žitovi, „že se v kouzelnickém umění Němcům vyrovnáš.“ Na představení se sešlo mnoho lidí. Němci předváděli podivuhodná kouzla, ale to, co dokázali, předvedl po nich i Žito. „Dokážeš, že jsi lepší než oni?“ zeptal se o přestávce král. Žito pak někam zmizel a král už si v duchu říkal, že se stydí přijít cizím kouzelníkům na oči. Náhle se Žito znovu objevil na lešení. Oběma rukama si začal roztahovat ústa až dosáhla neuvěřitelné šířky. Cizí kouzelníci dostali strach a chtěli utéci. Vtom Žito jednoho z nich popadl, nacpal si ho do roztažených úst, spolkl ho celého a jen střevíce vyplivl na zem. Přihlížející lidé úžasem oněměli. Po chvíli Žito přistoupil k velké kádí plné vody, předklonil se a Němce vyvrhl do kádě. Mokrá a zděšený kouzelník se dal na rychlý ústup. Tak Žito dokázal králi i všem ostatním, že se mu nikdo v kouzlech nevyrovná.

Za svou slávu ale musel zaplatit – ďábel, jemuž se kdysi upsal vlastní krví, ho odnesl do pekla.